

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Lotio sacrorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

jam clerici, de sorte Domini. Ita Castrop. tom. 2. tract. 8. disp. 1. Azor p. 6. n. 24. citans Suarium, & Canones. Sensus igitur est ministros laicos non convenienter inservire sacro, quod tamen, saltem, quoad Missas privatas, consuetudine, jam abrogatum est; quia ubique locorum, laicos ministrare, æquo animo, & sine ulla indecentiæ specie, immo, quando qui ministrant, sunt viri nobiles cum laude passim videmus.

Textus Quartus ex eadem dist. 23. C. non liceat 1.

19. **N**on liceat cuilibet ex lectoribus, sacra Altaris vasa portare, nec aliis, nisi iis, qui ab Episcopo Subdiaconi fuerint ordinati.

20. Nota illud (portare) quod Glossa, hic, Hugo, & Archidiaconus explicant portare in processionibus publicis, & dicunt, ea vocari vasa sacra, in quibus continentur sacra Sanctorum Reliquiæ. Sed quoad hoc esse ipsa consuetudine revocatum hunc textum, docet Sanchez lib. 2. in Decal. c. 43. num. 26. Quare licet hodie tum lectoribus, tam laicis ea portare; proflus sicuti illud laicis, sine scrupulo, portare in processionibus Cruces licet. Quod si Sacrorum vasorum nomine intelligas Calices, Patenas, &c. sicut intelligit idem Sanchez ibidem, adhuc nota textum dicere (portare, nec contingere) ex quo conicimus non esse sermonem, de simplici contactu, sed de illo, qui addit gestationem, quæ solet fieri intra ministerium sacrificij. At jam diximus n. 9. id intra Ministerium sacrum, competere ex officio solis constitutis in sacris, & ad summum, Acolithis: nos autem, hic loquimur de contactu, extra Ministerium sacrum.

Textus Quintus ex eadem dist. 23. C. non liceat 2.

21. **N**on liceat cuilibet Ministeria tangere, nisi Subdiacono, aut Acolitho in Secretario vasa domini.

22. In Secretario, inquit, Glossa, hoc est in loco, ubi sacra vasa ponuntur, ne sit contra id, quod supra negatum fuerat Subdiaconis, dum, ut vidimus n. 15. dictum fuit, in cap. non oportet. 1. non oportere Subdiaconos licentiam habere in Secretarium ingrediendi, ubi eadem Glossa voluit, nomine Secretarij, significari Altare. Sed melior est explicatio eorum, qui fatentur in uno Canone ex his idem concedi, quod negatur in alio; id tamen fuisse diversis temporibus, pro ut res, & circumstantiæ tunc exigebant. Ita Suarez, de Euch. d. 81. sect. 8. §. 3. exemplum. Verum, quantum facit ad nos, vides, hic, non agi de simplici contactu, sed contactu in Secretario, hoc est, de eo, qui adhibetur, dum ministrator sacro, qui solum constitutis in sacris & Acolithis competere ex hoc eodem cap. non liceat 2. docuit Suarez à nobis allatus n. 9.

Textus Sextus ex dist. 1. de Consecr. C. In sancta.

23. **I**n sancta ac Apostolica sede statutum, ut sacra vasa, non ab aliis, quam à sacerdotibus, Domineque dicatis contrahantur hominibus. Indignum enim valde est, ut sacra Domini vasa, quacunque sint, humanis vasis ferantur, aut ab aliis, quam à Domino famulantibus eique dicatis tractentur viris; ne, pro talibus presumptionibus iratus Dominus plagas imponat populo suo, & hi etiam qui non peccaverint, mala patiantur, aut pereant, quia perit iustus sapissime, pro Impio.

24. Nota illud (contrahantur) idem enim est, ac illud, quod paulo post dicit (tractentur) sensus ergo erit, vasa hæc sacra, non debere tractari, seu intromitti in profanis vasis; id, quod longè diversum est ab eo, de quo hic disputamus. Confirmatur ex illis verbis [humanis vasis ut serviant,] & ex illis [ne pro talibus presumptionibus iratus Dominus &c.] quod certè significat aliquid multo gravius, quam sit simplex, cuiusque contactus: significat

enim gravem illum contemptum, quo sacris vasis usum profanum, qui uti præsumit.

Textus Septimus ex eadem dist. 1. de Consecr. C. Vestimenta.

25. **V**estimenta Ecclesiastica, quibus Dominus servatur & sacra debent esse & honesta, quibus in vasis non debent frui quam in Ecclesiasticis & honestis officiis, que nec ab aliis debent contingi, aut ferri à cratis hominibus, ne ultio, qua Balaasar Regem propter hæc transgressientes, & talia præsumentes, corruere eos faciat ad ima.

26. Hic Textus, qui non loquitur de vasis, sed etiam magis explicitè, de vestimentis, quatenus ne explicatur ab ipso Suarior, de Euch. d. 16. sect. 8. exemplum, satis pro nobis erit, ejus hic exemplum proferte. In a vestimenta (inquit) loquitur Septimus pa generaliter de vestimentis Ecclesiasticis, que non aliis debent contingi, aut ferri nisi à sacerdotibus, quia verba aut præceptum non continent, quia illud certum debent non videri in rigore significare obligationem, de gentiam quandam: aut non intelliguntur de quibusdam, sed de illo, qui ordinatur ad profanum, & communem usum, ut ex antecedentibus verbis potest non diffugi, vel certè si admittamus ibi præceptum, dicendum est consuetudinem abesse, quo ad hanc partem. Hæc pro Suarez.

Textus Octavus ex eadem dist. 1. de Consecr. Ad nuptiarum.

27. **A**d nuptiarum ornatum divina mysteria non sistentur; ne dum improborum contactu, profanis secularis luxuria polluantur, ad officia sacri mysterij tractur indigna.

Hic, sermonem esse de contactu in ordine ad usum profanum, ex ipso litterarum aspectu, satis patet.

Atque hi sunt à Suarez alisque hæc de re contrarij citati textus, quibus accuratè inspectis, merito præferre potuimus, probabilem esse sententiam, nullum prædicto contactu veniale peccatum agnosceretur.

§. II. Lotio Sacrorum.

1. **C**ertum est Corporalia, Purificatoria, & lavari, saltem ex convenientia debere à Diacono in vase ad hoc præparato, lotionemque ministrare esse in Pileum Sacram, seu Sacrarium, quod, hic, aliud est, nisi locus in pariete, seu sub terram defossus, ab aliis profanis vasis separatus, in quem hæc lotio, similia projici ob reverentiam solent. Ita Suarez, de Reg. aliique passim apud Bonac. de Euch. d. 4. quæst. 1. part. 10. n. 22.

2. Notant autem communiter Doctores idem, intelligendum esse de prima lotione, nam hæc potius communis habitas possunt laici sine scrupulo, & faciente præsertim sacra Virgines, ea melius lavate, tergentes, reficere.

3. Dubium ergo superest. An si laicus, sine necessitate ea in prima lotione lavet, peccet. Et non potest quidem mortaliter certum sit, quia non est materia gravis; Peccati autem venialiter multi supponuntur, eo quia si ea tangere, ex ipsorum sententia, non habet sub culpa veniali, multo magis, non licet lavare. Sic Suarez, de dispensatione de sac. d. 1. sect. 8. §. 4. adducit alique.

4. Verum probabile est, nec esse veniale, licet si optimum consilium ut à Diacono, vel Subdiacono, lavantibus ad id privilegium, in prima lotione, lavetur. Ratio est, tum quia Doctores, supra probabiles, docentes non esse veniale tangere, videntur etiam probabiliter docere nec esse, lavare: in lotione enim, aliud tandem intervenit, ut idem Suar. ibid. faciat, qui

quidam contractus: tum quia, ut ibi, ita hic non constat impositam esse obligationem sub ullo præcepto, ut iam ex sequenti textu, quem adversarij communiter afferunt apparebit: est autem huiusmodi cap. nemo. 2. de consecr. dist. 1.

9. Nemo per ignorantiam. Et infra: *Pallas vero, & vela Sanctuarij, si sordidata fuerint ministerio Diaconi cum humilibus Ministris intra Sanctuarium lavent non eicientes foras à Sacrario; & velamina Dominica mensa abiciant, ne forte pulvis Domini Corporis, decidat.*

6. Vbi nota Primo huic Canonis quoad vela, facit iam usu ipso derogatum esse; id quod disertè docet Glossa v. & vela, quæ sic habet: *Et vela, id est, ornamenta, vel vela, id est, corina. Huic hodie derogatum est consuetudine generali.* Hæc Glossa.

7. Nota Secundo, illud (*Palla*) intelligi de Corporalibus, ut habet Glossa c. *Altaris palla*, d. 1. de consecr. sed à Doctrinibus, propter identitatem rationis merito extendi ad Purificatoria, Calices, Patenasque.

8. Nota Tertiò hunc textum concedere prædictam obligationem Diaconis cum humilibus ministris, cur igitur plures Doctores id coarctent ad unum Diaconum? Si licet igitur meo intellectu, hunc Canonem explicare, senserit ut Diaconi tanquam iis quibus cura Sacrorum incumbit assistant, minores ministri lavent; tunc enim rectè dicitur Diaconus cum ministris lavare, sicut Dominus, cum Ancillis, dicitur domus servitia exhibere, illa scilicet dirigente, his exquentibus.

9. Nota Quarto loquendo de iis, qui ministri Ecclesie non sunt, atque adeo de laicis, puto, iis nequaquam in hoc textu prohiberi, ne sub veniali quidem, primam purificatorum lotionem. Ratio est, quia, ut patet ex littera; nullum verbum est ostendens obligationem cuiusmodi: solum enim dicitur (*Diaconi, cum ministris lavent*) hoc autem imperativum, nec ex se significat prohibitionem sub peccato in opinione probatissima; & multo magis hic ex Pontificis mente qui explicare duntaxat in hoc textu intendit, id esse officium Diaconorum & ministrorum, cæterum an ab aliis fieri idem possit, nec abnuat, Ita Caët. Cast. Carth. apud Castro. T. 1. d. 1. de leg. p. 9. m. 3. alique. Sanè si quis ita dicat: *Offitij ianua Ecclesia aperiant*; ostenderet quidem officium Offitij, non tamen prohiberet, quod minus ab aliis, quamvis non ex officio, aperiiri Ecclesie ianua possit.

10. Dices Suar. *disp. de sac. 82. sect. 8. §. 5. addendum*, postquam retulit hunc eundem textum, ita subdit: *Quæ omnia servanda sunt saltem in prima lotionem, hoc enim nulla consuetudine abrogatum est, neque rationabiliter derogari potest, ut notat Sylvester.* Hæc Suar. Respondeo nos hæc non asseruisse, hunc textum esse abrogatum consuetudine, sed in illo non ferri legem, sub peccato prohibentem.

11. Sed quæro te, expende, an verum sit quod hic textus non sit abrogatus. In illo quatuor à Pontifice ordinantur. Primo, ut *Palla*, id est Corporalia sordidata laventur. Secundo, ut laventur à Diaconis cum humilibus ministris. Tertiò, ut laventur intra Sacrarium. Quarta, ut non proiciatur lotio foras à Sacrario. Ex quibus illud secundum, quod laventur in prima lotionem à Diaconis, ubinam locorum servatur; lavantur enim à Subdiacono & à dictis sup. m. 5. Et illud tertium, quod in eadem prima lotionem, laventur intra Sacrarium, quotus quisque est, qui hodie observat? lavantur enim passim à ministris ubi libet in pelvi, quamvis observent illud quantum quod non proiciunt lotionem foras à Sacrario. Si ergo de facto aliqua ex dictis sunt, etiam per timoratos abrogata, non debuit universaliter dici à Suario ea quæ in prædicto capitulo ordinantur abrogari rationabiliter non posse.

§. III. Vtus Sacrorum ad profana.

1. Tertum est, mortale ex se esse Sacris vasis & vasis, eadem forma, atque adeo eadem benedictione vel consecratione manente, uti ad usum profanum.

Part. II.

num Exempla ponit Suar. *disp. de Sacram. 81. sect. 8. par. 4. Quarto addendum, iuncto par. 4. Ultimo pertinet, ut si quis v.g. uteretur Calice in communi mensa, vel Palla benedicta ut communi linteolo, aut Sacra veste ad profanam representationem, vel ludum: id enim præferret contemptum quendam, & vix potest à mortali excusari.* Hæc ille; sane præcendendo à parvitate materiæ; nam cæterum, quis dicit, si mel sudorem abstergere mappa benedicta, vel quid simile, esse mortale? in super locutio est de rebus quæ solent consecrari, vel saltem benedici, nam ut v.g. ad nuptias, vel communem usum, tapeto, candelabris, pelvi, immo, & manutergio, & similibus in Missa adhiberi solitis, cum satis mediata interserviant ministerio sacro, non est peccatum: sicut enim sine scrupulo, utimus v.g. candelabris profanis ad ornandum Altare, ita, & è contra licebit (si fiat sine contemptu uti candelabris Ecclesie ad ornandas aedes profanas, non quidem semper, & indifferenter) id enim præferret implicitum contemptum, sed in aliqua solemnitate non sacra forte occurrenti. Nam dum in cap. ad nuptiar. de consecr. dist. 1. vetatur non ad nuptiarum ornatum divina ministeria præstentur, locutio non est, nisi de consecratis, vel ad summum de benedictis, id quod clarè insinuat illud appositum (*Divina*)

2. Dictum est autem (*non mutata forma*), nam ea mutata, atque adeo deperdita consecratione, seu benedictione, licet conveniens sit, prædictas vestes, & vasa nunquam applicate profanis usibus, tunc enim vel ferventur ad aliud sacrum usum forte apta, vel si ad nullum sint utilia comburantur, cineresque in Sacrarium, iuxta directionem Sacrorum Canonum, cap. *ligna*, cap. *Altaris de consecr. dist. 1.* proiciantur, tamen probabile est, non esse nec mortale nec veniale, si sic mutata forma, ad profanos usus applicentur. Calix ergo contractus Casula, vel Alba dissuta, frustula inveterati Corporalis, vel purificatorii, ligna, & lapides diruti templi, &c. poterunt, quantum est ex hoc capite, vendi, usibus communibus applicari, & ut profana nobis usui esse. Ita Castrop. T. 2. v. 8. d. 1. p. 6. n. 24. Ratio præcipua est, quia, ex una parte, non adest clara prohibitio, & ex alia, res, dum mutat formam, amittit consecrationem, ergo non est Sacra, ergo profana, ergo, si tunc applicabitur profano usui, res profana applicabitur, non sacra. Alias rationes & explicationem aliquorum textuum, quia rectè proficitur Castrop. loc. cit. apud ipsum lege. Sicuti etiam apud Suar. de Sac. d. 71. sect. 8. §. 4. addendum leges consuetudinem, mortuos Sacerdotes sepeliendi indutos vestibus Sacris, non esse usum profanum, nec contra Canones, ut ipse rectè expendit.

Questio incidens de Candelis, & Ramis Palmarum Benedictis.

3. Dum hæc scriberem incidit dies Purificationis Beatissimæ Virginis, & inter colloquendum cum amicis exorta est questio, an candelis eo die benedictis possimus (citra contemptum) uti ad communes usus, sine peccato etiam veniali? Possè uti diximus, quia hæc benedictio non est introducta cum tanto rigore ab Ecclesia ad solum usum Sacrum.

4. Confirmabam Primò, quia in prima oratione qua candelæ dicto die benedicuntur, sic habetur: *Te humiliter deprecamur, ut has candelas ad Vtus hominum, & sanitatem Corporum, & animarum sive in terra, sive in aquis, &c.*

5. Confirmabam secundò, quia etiam benedicuntur die Paschatis, agni, ova, &c. ad usum communem.

6. Confirmabam tertio, quia nemo scrupulum sibi iniicit, quod panem benedictum die S. Blasij vel S. Antonij, ut moris est apud aliquas Ecclesias, vel truncos Palmarum benedictos, vel benedictos Carbones die Sabati Sancti, assumat ad communem usum: si enim supersint in quantitate, quis est, qui illum panem non comedit, & illa ligna Carbonesque communi usui non assignat? immo reliquias panis, vel decedentes palmarum